

CE FEL DE "LECȚIE"?

Institutul de Arte din Chișinău a prezentat la București, în 8 și 9 iunie, două spectacole ale absolvenților săi. **Lecția** de

Eugen Ionescu a fost "predată" de clasa profesorului Victor Ciutac, semnat și al regiei. Viitorii actori: Alexandru Decuseară (Profesorul), Liliana Văluță (Eleva) și Maia Tănase (Maria - personaj denumit, la autor, "Servitoarea"). Al doilea spectacol a fost cu **Tango** de Sławomir Mrożek, în regia lui Alexandru Jireghie.

În ceea ce privește **Lecția**, ea a debutat interesant: siluete înveșmântate în negru se agită într-o semiobscuritate îngoasată, ca spirite malefice încercând să acapareze spațiul. Când scena este luminată, Profesorul și Servitoarea sînt prezenți, schimbînd priviri pline de subînțelese. Profesorul are o aparență cu trimitere certă (șorț negru, bărbie, ochelari, iar pe cap o mică tocă neagră). Servitoarea este și ea îmbrăcată în negru, cu batic pe cap, o fustă ca a țărăncilor. Inter-

preta, Maia Tănase, are o agresivitate conținută, ba chiar și o ironie pe care intonațiile vocii, în anumite situații, o pun și mai bine în valoare.

Ideea spectacolului se lasă, însă, mai greu descifrată. Semnele vestimentației produc confuzie doar dacă nu acceptăm că vectorul de sens este aparența Profesorului: chiar și așa, lucrurile nu se lămuresc mai deloc. Interpreta Elevei, cu o fizionomie destul de specială, dar cîteodată "în rol", realizează, împreună cu Profesorul, o singură scenă mai interesantă: delirul în doi în fața unei imaginate table școlare din fundul scenei. Destul de puțin concludentă, această "lecție"!

M. P.

JOC DE PISICI de Örkény István. În românește de Gelu Păteanu • **TEATRUL NAȚIONAL DIN TIMIȘOARA** • Data premierei: 13 iunie 1992 • Regia: Mislav István (Ungaria) • Scenografia: Emilia Jivanov • Distribuția: Aurora Simionică (Doamna Orbán), Larisa Stase-Mureșan (Gizela), Irene Flamann Catalina (Paula), Vladimir Jurăscu (Viktor), Ana Ionescu (Șoricel), Alina Secuianu (Ilona), Damian Oancea (József), Eugenia Crețoiu (Brukner Adelaida), Gheorghe Stanca (Chelnerul).

După ce piesa scriitorului maghiar Örkény István a fost jucată pe aproape toate marile scene ale lumii și după ce anul 1972 devenea anul celor trei montări ale ei în România (la București, Arad și Tîrgu-Mureș), la exact două decenii Naționalul timișorean este cel care redescoperă una dintre cele mai importante lucrări ale dramaturgiei maghiare postbelice: tragedia **Joc de pisici**.

O primă surpriză plăcută o produce acceptarea invitației făcute de instituția timișoreană regizorului Mislav István, artist emerit de la Budapesta. Se știe că invitatul budapestan nu e la prima colaborare cu mișcarea teatrală din România, începutul constituindu-l **Titrații** de Raffay Sarolta, montată la teatrul din Arad în urmă cu douăzeci de ani. Cu o parte din distribuția de atunci avea să se întâlnească acum pe scena de la Timișoara.

În seara premierei lumea bună a marelui oraș a venit la teatru. A lăsat cele

UN SPECTACOL DE TEATRU ADEVĂRAT

zece canale de televiziune care se "prind" aici și, deși simbată seara, parcă presimțind un spectacol deosebit, a preferat eleganta sală a Naționalului. Că publicul timișorean a ales bine (s-a dovedit asta și cu alte ocazii...) avea să o demonstreze finalul spectacolului: de mult nu am mai văzut zece (!) minute de aplauze (cronometrate), de mult n-am mai auzit strigîndu-se "Bravo" și de mult nu am mai zărit lacrimi de bucurie pe obraji actorilor.

Detășindu-ne puțin de euforia ce a cuprins spectatorii, să spunem că reprezentarea se desfășoară într-un decor unic, cu elemente ce devin pe parcurs, prin dispunerea lor în scenă, simboluri. Piesa este ilustrativă pentru ceea ce se întîmplă cu o parte din oamenii în vîrstă, ajunși în acea zonă a vieții cînd cred copilărește că eșecurile mai mult sau mai puțin sentimentale ale tinereții se vor stinge sau răscumpăra printr-o mare iubire, tîrzie și ultimă. Speră și se îndrăgesc să-i convingă și pe ceilalți că au dreptate și, deși uneori ridicoli, sînt totuși înduioșători în efortul lor de a sfida timpul, ridurile, gleznele ce nu mai suportă pantofii cu toc înalt... Jocul de pisici e cel al oamenilor mîcinați de singurătate, al celor ce-și inventează jocuri împotriva ei.

Doamna Orbán e o femeie plină de energie, dar cu o sensibilitate de adolescentă, este văduvă și, deși ar putea să aibă nepoți, e îndrăgostită de un fost cîntăreț de operă. Încearcă să se justifice față de toată lumea, dar mai ales față de sora ei, Gizela. O veselie amară plutește peste scena reîntîlnirii sursorilor, care, împreună cu Șoricel, imită pe dînd, amuzîndu-se, sunetele scoase de pisici, sunete ce se sting treptat, o dată cu tristețea ce li se reazăază pe chipuri.

Regizorul a avut o idee excelentă aducîndu-le pe ambele surori în scenă, în

planuri spațiale diferite, în vederea desfășurării unei corespondențe de tip clasic. Momentele sînt marcate - tehnic dar și expresiv - prin două proiectoare ce le luminează alternativ pe cele două interprete.

Aurora Simionică dovedește deplină stăpînire de sine, realizînd o doamnă Orbán care impresionează, uimește, dar și amuză. Trecerea de la o stare la alta se face fără efort. Larisa Stase-Mureșan face un rol de compoziție; spiritul conservator al Gizelei este relevat printr-o remarcabilă știință a jocului, printr-un permanent control al vocii. "Prietenă" doamnei Orbán, Paula, o doctoriță ce-i va "sufli" iubitul, e conturată destul de precis, cu siguranță în interpretare, de Irene Flamann Catalina. Vladimir Jurăscu (Viktor) are mult haz, prezența sa masivă (o oarecare contribuție o are și costumul) producînd impresie. Cea mai fragilă ființă din lumea aceasta de oameni singuri este Șoricel, o femeie tină, părăsită de soț din motive neclare. Ana Ionescu, interpreta acestui personaj care, prin simpla sa prezență, mai înviorăază puțin cenușul existenței celorlalte, aproape că se confundă cu eroina sa. Partiturile celorlalți actori sînt de mai mică întindere. Alina Secuianu (Ilona) joacă cu nerv, deși pe alocuri vocea îi "scapă" cam sus; Damian Oancea (József) este corect, Eugenia Crețoiu (Brukner Adelaida) e într-adevăr bătrîna cea acră și imposibilă. Chelnerul interpretat de Gheorghe Stana are doar cîteva replici, esențiale însă în țesătura piesei.

Trupa timișoreană realizează, în colaborare cu regizorul Mislav István, un spectacol de ținută, fără aluzii ieftine, fără actualizări forțate, un spectacol de teatru adevărat.

MIHAI CLAUDIU CRISTEA